

Vergaderjaar 2024–2025

30 573

Migratiebeleid

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 223

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 februari 2025

In deze brief kom ik onder meer terug op een aantal door uw Kamer aangenomen- moties en toezeggingen met betrekking tot verschillende onderwerpen in de Migratieketen.

Stichting Gave

In het commissiedebat Vreemdelingen- en asielbeleid van 19 december jl. (Kamerstuk 19 637, nr. 3344) heb ik uw Kamer toegezegd u schriftelijk te informeren over het onder de aandacht brengen van het meldpunt van stichting Gave¹. Het COA gaat de zichtbaarheid van informatie over het thema «Levensbeschouwing en religie» verbeteren op het digitale MyCOA platform voor bewoners. Gelijk aan het thema «Lhbtqi+» zal er een pagina komen waar alle adressen van relevante organisaties met betrekking tot levensbeschouwing en religie terug te vinden zijn, waaronder informatie over stichting Gave. Informatie over levensbeschouwing en religie zal daarmee op dezelfde vorm gepositioneerd zijn.

Verlenging beslistermijn met 9 maanden vanaf 1 januari 2025

Hierbij informeer ik uw Kamer over het besluit om de wettelijke beslistermijn voor asielaanvragen van zes maanden, ingediend vanaf 1 januari 2025 tot 1 januari 2026, op grond van artikel 42, vierde lid, onder b, van de Vreemdelingenwet 2000 categoriaal te verlengen met negen maanden tot maximaal vijftien maanden.

Bij brieven van 26 augustus 2022 (Kamerstuk 19 637, nr. 2992), 3 februari 2023 (Kamerstuk 19 637, nr. 3068) en 19 december 2023 (Kamerstuk 19 637, nr. 3184) is uw Kamer geïnformeerd over de maatregelen tot verlenging van de wettelijke beslistermijn in asielzaken met negen maanden. De verlenging geldt voor asielaanvragen die zijn ingediend vanaf de datum van inwerkingtreding, 27 september 2022, en voor alle

¹ TZ202501-033

asielaanvragen waarvan de wettelijke beslistermijn nog niet was verstreken op de datum van inwerkingtreding.

Gezien de voorraden bij de IND is het niet realistisch om het komende jaar te verwachten dat asielaanvragen binnen de standaardtermijn van 6 maanden kunnen worden afgehandeld. Deze verlenging zal niet betekenen dat in alle zaken deze maximale termijn nodig is om tot een besluit te komen. Het streven blijft om asielaanvragers zo snel mogelijk een zorgvuldig besluit te geven op hun aanvraag.

Motie Brekelmans inzake gebruik van informatie uit mobiele telefoons

Voor de uitwerking van motie met Kamerstuk 36 333, nr. 64 en met Kamerstuk 36 410 VI, nr. 80 wordt in aanloop naar de implementatie van het Migratiepact verkend op welke wijze conform de nieuwe vereisten uit de Screenings- en Asielprocedureverordening uitvoering kan worden gegeven aan het gebruiken van informatie verkregen via het uitlezen van mobiele telefoons, voor de toetsing van het asielrelaas.

In haar uitspraak van 22 januari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:132, heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat voor het tegen de wil van de vreemdeling onderzoeken van diens telefoon, onvoldoende grondslag is te vinden in de huidige regelgeving. Voorzien is in elk geval een regeling op te nemen in het Voorschrift vreemdeling om de verwerking van gegevens beter te regelen en tegemoet te komen aan de kritiek van de Afdeling voor de situaties waarin de vreemdeling geen toestemming geeft voor het inzien van deze gegevens, zoals ook geuit in een uitspraak van 3 april 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1387. Daarnaast vindt een verkenning plaats naar uitbreiding van de taken conform de motie in het kader van de implementatie van Asielprocedureverordening.

Voor de korte termijn kan worden medegedeeld dat het identificatie en registratie (I&R) proces, waar het uitlezen van mobiele telefoons onderdeel van uitmaakt, per 1 januari 2025 is overgedragen aan de Dienst Identificatie en Screening Asielzoekers (DISA). De taakuitvoering van het I&R proces ten behoeve van de asielprocedure is hiermee van de Afdeling Vreemdelingenzaken, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) van de politie overgedragen aan DISA in lijn met het Hoofdpijnenakkoord waarin is toegezegd om administratieve taken van de politie gerelateerd aan asiel over te dragen aan een ter zake kundige organisatie.

Vluchtelingenwerk Nederland

Vluchtelingenwerk (VWN) voert in opdracht van het Ministerie van Asiel en Migratie activiteiten uit binnen de migratieketen. Dit gaat onder andere om het verzorgen van voorlichting en juridische ondersteuning voor asielzoekers en statushouders als het gaat om hun rechtspositie, asielprocedure, gezinshereniging of toekomstoriëntatie. Gezien het budget dat beschikbaar is op de Rijksbegroting voor migratie als geheel en voor VWN specifiek heb ik besloten om de subsidie aan VWN stapsgewijs af te bouwen. Ondertussen is VWN in bezwaar gegaan tegen de subsidiebeschikking over 2025 en heeft VWN de voorzieningenrechter gevraagd om hangende deze bezwaarprocedure een voorlopige voorziening te treffen. Op 13 februari a.s. zal de voorzieningenrechter dit verzoek ter zitting behandelen. Over de wijze van afbouw en de te maken keuzes ten aanzien van de activiteiten die VWN voor de migratieketen blijft uitvoeren wordt nog het gesprek gevoerd. Er kunnen tussentijds geen uitspraken gedaan worden over ofwel een lopende zaak ofwel lopende onderhandelingen.

Weerslag gesprekken over terugkeer ongedocumenteerden

In het commissiedebat d.d. 19 december heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de weerslag van de gesprekken, in het kader van de beëindiging van de rijksbijdrage aan de Landelijke Vreemdelingenvoorziening, die met gemeenten en DTenV zijn gevoerd over knelpunten bij de terugkeer van ongedocumenteerden en hierbij ook in te gaan op het delen van informatie.

Er is verschillende malen met gemeenten over de knelpunten bij terugkeer gesproken, zowel op bestuurlijk als (hoog)ambtelijk niveau. Hierbij zijn de navolgende punten benoemd.

Het vertrekpunt is dat de vreemdeling zelf verantwoordelijk is voor terugkeer, maar in de praktijk wordt deze verantwoordelijkheid niet altijd genomen of kan er sprake zijn van factoren waardoor deze niet kan worden genomen, zoals gebrek aan medewerking van het land van herkomst of gebrek aan documenten.

Vanuit gemeenten is specifiek aandacht gevraagd voor een groep ongedocumenteerden waarbij het moeilijk is en/of lang duurt om tot een oplossing te komen doordat in deze gevallen veelal complexe problematiek speelt die meerdere domeinen raakt. In de Landelijke Regietafel is door gemeenten en rijk afgesproken dat onder coördinatie van het Ministerie van BZK het gesprek wordt gevoerd over de aanpak van groepen met complexe problematiek.

Verder zijn er concrete aandachtspunten benoemd ten aanzien van de toekomstige samenwerking met de DTenV. Gemeenten hebben benoemd graag snel met DTenV in contact te komen als zij mogelijkheden voor terugkeer zien bij een casus, duidelijkheid te willen over de rol van terugkeer-NGO's, en welke maatregelen DTenV kan inzetten om terugkeer te bevorderen. De DTenV heeft aangegeven te blijven samenwerken met alle gemeenten waar het terugkeer betreft. De dienst is in dit kader al in overleg met Amsterdam, Groningen en Rotterdam. Zodra de gemeente terugkeercasuïstiek signaleert, kan de DTenV in gesprek met de vreemdeling en onder meer ondersteunen bij het vaststellen van identiteit en nationaliteit ten behoeve van terugkeer. De regie bij een terugkeertraject ligt bij DTenV. Voor de uitvoering kunnen ook terugkeer-NGO's worden ingezet met een overeenkomst met DT&V. Wat betreft haar instrumentarium kan de DTenV per traject maatwerk toepassen en maatregelen inzetten waarmee belemmeringen voor terugkeer worden weggenomen en de terugkeerbereidheid wordt bevorderd, zoals financiële ondersteuning, bijzonder vertrek, meldplicht etc.

Gemeenten hebben daarnaast aangegeven de inbreng van de IND via vaste contactpersonen te zullen gaan missen en signaleren dat het snel kunnen opvragen van de IND-dossiers in de toekomst een belangrijk aandachtspunt is. De IND biedt via haar reguliere dienstverlening verschillende kanalen aan om hierin te voorzien. Zo kan informatie worden opgevraagd via de Ketenservicelijn, kunnen dossiers online worden opgevraagd, is er een maatwerkloket en is het kader van verblijfsaanvragen contact met de zaakverantwoordelijk medewerkers mogelijk.

Door verschillende partijen zijn vragen gesteld over de informatiedeling na de beëindiging van de rijksbijdrage aan de LVV. Het is ook na de beëindiging van de rijksbijdrage aan de LVV mogelijk om de benodigde informatie over terugkeercasuïstiek te delen tussen gemeenten en DTenV

in het kader van de uitoefening van de wettelijke taak van de DTenV.
DTenV en gemeenten onderzoeken hoe dit praktisch kan worden ingericht.

Verder wordt onderzocht welke aanvullende vormen van informatie-
uitwisseling mogelijk gewenst zijn en of en hoe hierin kan worden
voorzien.

De Minister van Asiel en Migratie,
M.H.M. Faber-van de Klashorst